

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 10P/46/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323201062
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Kosorínová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2023:4323201062.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou Mgr. Janou Kosorínovou vo veci starostlivosti o maloletého O. P., nar. XX.XX.XXXX, t.č. v Centre pre deti a rodiny Štúrovo, v konaní zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, z rodičov: W. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., D. Q.. XXX/XX a T. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., na návrh K. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., t.č. D., D.G. Q.. XXX/XX, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Levice, o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e sa ústavná starostlivosť, nariadená u mal. O., nar. XX.XX.XXXX rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 11.05.2022, č. k. 11P/24/2022-60.

II. Mal. O., nar. XX.XX.XXXX sa z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti K. L., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je povinný vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

III. Rodičia sú p o v i n n í prispievať na výživu mal. dieťaťa každý sumou zodpovedajúcou 30 % sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, ktoré výživné sú povinní platiť vždy do 20-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa domáhal doručeným návrhom zverenia maloletého O. do náhradnej osobnej starostlivosti. V návrhu, ako i na pojednávaní poukázal na to, že sa jedná o dieťa jeho družky, ktorá sa však sama nedokáže o maloletého postarať, nakoľko je psychiatrická pacientka. Maloletého, odkedy je umiestnený v centre, spolu s jeho matkou navštevujú. Maloletý O. k nemu chodí na víkendové a prázdninové pobyty. Dieťa ho rešpektuje, trávia spolu čas. Od septembra nastupuje maloletý O. na Strednú stavebnú školu v Nových Zámkoch.

2. Matka súhlasila s návrhom. Uviedla, že pokiaľ bol syn v pestúnskej starostlivosti, nedovolili mu sa s ňou kontaktovať. Potvrdila, že ho s navrhovateľom pravidelne navštevujú odkedy je v zariadení. Spoločne mu kupujú ošatenie a iné potreby.

3. Súd rozhodol v neprítomnosti otca, ktorý doručenie predvolania mal vykázané v súlade s § 106 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

4. Kolízny opatrovník navrhol maloletého zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľovi a určiť zo strany rodičov minimálne výživné. Poukázal na to, že už dva roky trvá cesta spoznávania a interakcií medzi dieťaťom a navrhovateľom, keďže navrhovateľ s matkou dieťaťa maloletého začali navštevovať už

v krízovom stredisku. Následne v centre pre deti a rodiny. Návštevy dieťaťa v domácnosti navrhovateľa boli monitorované jednak pracovníkmi centra, ako i orgánom sociálno - právnej ochrany detí. Poukázal i na vyjadrenie samotného dieťaťa.

5. Okresná prokurátorka, s poukazom na vykonané dokazovanie, navrhla vyhovieť návrhu majúca za to, že navrhovateľ spĺňa zákonné podmienky pre zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

6. Dokazovaním zistil súd tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Komárno zo dňa 15.04.2015 č.k. 9P/281/2014-47 bol maloletý O. zverený do pestúnskej starostlivosti (predmetným rozsudkom bola zrušená ústavná starostlivosť u maloletého, nariadená rozsudkom toho istého súdu zo dňa 19.03.2014 č.k. 12P/42/2014-18).

6.1. Uznesením Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 29.07.2021 č.k. 7PPOm/8/2021-18 bol maloletý O. neodkladným opatrením umiestnený do Centra Slniečko, n.o. so sídlom v Nitre. Následne rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 11.05.2022 č.k. 11P/24/2022-60 bola u maloletého zrušená pestúnska starostlivosť a nariadená ústavná starostlivosť s miestom výkonu Centrum pre deti a rodiny Štúrovo. Rodičom bolo určené výživné vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 13.07.2022. Dôvodom zrušenia pestúnskej starostlivosti bolo, dieťaťom tvrdené, nevhodné zaobchádzanie s maloletým zo strany pestúny (v čase rozhodnutia súdu boli predmetom dokazovania v trestnom konaní) a odmietanie maloletého zotrvať v pestúnskej starostlivosti, čoho dôkazom bol i jeho útek z rodiny pestúny.

6.2. Matka dieťaťa je invalidná dôchodkyňa. Býva sama v byte, ktorý je v jej osobnom vlastníctve. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Poberá invalidný dôchodok vo výške 187,40 eur mesačne.

6.3. Otec maloletého o dieťa dlhodobo záujem nejaví. V súčasnosti sa nachádza na neznámom mieste. Lustráciou v sociálnej poisťovni bolo zistené, že nie je registrovaný ako zamestnanec, resp. poberateľ dôchodku, prípadne SZČO. Z Registra obyvateľov bolo zistené, že má ďalších päť vyživovacích povinností.

6.4. Navrhovateľ je zamestnaný, dosahuje priemerný čistý mesačný príjem 821,50 eur. Je zdravý. Nemá záznam v Registri trestov. Žiadnu vyživovaciu povinnosť nemá. Býva v podnájme. Zo správy o šetrení rodinných pomerov (čl. 50) vyplýva, že domácnosť je účelne a plne zariadená, hygiena je na veľmi dobrej úrovni.

6.5. Z výsluchu maloletého O. vyplýva, že túži byť navrhovateľovi zverený do náhradnej osobnej starostlivosti. Potvrdil, že ho navrhovateľ s jeho mamou v zariadení pravidelne navštevujú, chodí do domácnosti navrhovateľa. Trávia spolu čas varením, prechádzkami, návštevou kina a pod. Od septembra nastupuje na strednú školu do Nových Zámkov. Tak navrhovateľ, ako i mama sa k nemu správajú dobre. Otca pozná. Asi pred štyrmi rokmi ho videl žobrať pre Lidlom.

7. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

8. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

9. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase

trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

10. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

11. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

12. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

13. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

14. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

15. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

16. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

17. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

18. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

19. Zverenie maloleté dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov a musí byť vždy opreté

o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zabezpečiť riadnu výchovu dieťaťa. Súčasťou rodičovských práv a povinností je aj sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný rozvoj maloletého dieťaťa, pričom rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia a týmto výchovným opatrením dochádza k faktickému obmedzeniu rodičovských práv. Dôvody, pre ktoré je v záujme maloletého dieťaťa jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, môžu mať objektívny, ako aj subjektívny charakter. Pôjde jednak o prípady, keď rodičia nemôžu zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa (napr. nepriaznivý zdravotný stav oboch rodičov, výkon trestu odňatia slobody a pod.), ale aj o prípady zanedbávania rodičovských práv a povinností, nezáujmu rodičov o maloleté dieťa a jeho výchovu.

20. V prejednávanej veci mal súd preukázané, že navrhovateľ (spolu s matkou dieťaťa) maloletého O. pravidelne navštevoval v Centre Slniečko, ako i v Centre pre deti a rodiny Štúrovo, ktorá skutočnosť vyplýva aj zo správy v spise 11P/24/2022. Po úspešných interakciách maloletý absolvoval u navrhovateľa najskôr krátkodobé pobyty, následne i dlhší prázdninový pobyt (i v čase rozhodovania počas letných prázdnin sa nachádza v jeho domácnosti). Maloletý O. navrhovateľa rešpektuje. Počas pobytu u neho je i v osobnom kontakte so svojou matkou, ktorá je družkou navrhovateľa. Síce nebývajú v spoločnej domácnosti, avšak bývajú v tom istom vchode bytového domu. Ani v súčasnosti nie je možné, aby starostlivosť o maloletého prevzali rodičia, keď matka je invalidizovaná pre duševné ochorenie a sama nie je schopná o dieťa sa postarať a otec dlhodobo o syna záujem nejaví. Prihliadnuc na najlepší záujem maloletého O., skutočnosť, že náhradná osobná starostlivosť má jednoznačne pred ústavnou starostlivosťou prednosť, vyjadrenie samotného dieťaťa a preukázanie podmienok u navrhovateľa pre výkon náhradnej osobnej starostlivosti, súd podanému návrhu vyhovel. Zároveň vo výroku rozsudku súd vymedzil rozsah práv a povinností navrhovateľa k maloletému dieťaťu.

21. Zo strany rodičov určil súd výživné v súlade s § 62 ods. 3 Zákona o rodine vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa. Jedná sa o tzv. „minimálne“ výživné, ktoré je povinný platiť každý rodič bez ohľadu na svoje možnosti, schopnosti a majetkové pomery. Matka poberá invalidný dôchodok 187,40 eur mesačne. Otec dieťaťa nie je zamestnaný, nie je poberateľom dôchodkového poistenia, dávok v nezamestnanosti, resp. sociálnych dávok, pričom má päť ďalších vyživovacích povinností. S poukazom na tieto skutočnosti, v súčasnosti rodičia nie sú schopní svoju vyživovaciu povinnosť si plniť vo vyššom rozsahu než minimálnom. Určené výživné sú rodičia povinní poukazovať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno.

22. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto

rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa civilného mimosporového poriadku (iná ako peňažná povinnosť týkajúca sa maloletého, resp. podľa osobitného zákona (exekučný poriadok).

Rozsudok v časti výživného je vykonateľný doručením (§ 44 CMP).